

## [Udenrigsministeren]

ralsekretær Gorbatjov udvekslet ratifikationsinstrumenter, og INF-aftalen er hermed trådt i kraft.

Der er her tale om en historisk begivenhed. Det er første gang, der er indgået en aftale, der ikke blot sætter lofter over det tilladte antal af atomvåben, men indebærer skrotning af en hel kategori af raketter. Selv om det kun er en begrænset del af de eksisterende atomvåben, der vil blive fjernet i medfør af INF-aftalen, indebærer den, at man i våbenkontrollammenhæng nu har fået knæsat princippet om ulige nedskæringer, og at man har erkendt nødvendigheden af ganske omfattende kontrolbestemmelser.

INF-aftalen lover godt for fremtiden, og den kan forhåbentlig tjene som forbillede for nye aftaler. Vi havde vel alle håbet på, at det ville lykkes for USA og Sovjetunionen at få færdigforhandlet en aftale om en halvering af de to landes strategiske atomvåbenarsenal under den nuværende amerikanske administration, men det må imidlertid erkendes, at det vil man ikke kunne nå. Det er dog værdt at fremhæve, at der også i den seneste tid er gjort fremskridt under de såkaldte START-forhandlinger.

Det synes at være betegnende for det gode forhandlingsklima mellem de to parter, at de har ønsket at fortsætte forhandlingerne også i den sidste del af Reagan-administrationens periode, og formålet er helt åbenbart at føre forhandlingerne så langt frem som overhovedet muligt, således at det bedst tænkelige grundlag for en aftale om de strategiske atomvåben kan blive overgivet til den næste administration.

Efter regeringens vurdering er det, der har givet resultater på våbenkontrolområdet, hvilket også giver anledning til en vis optimisme med hensyn til fremtiden, en stigende erkendelse af, at virkelige og holdbare løsninger må søges og findes i en alliancesammenhæng. Truslen om en atomkrigs altødelæggende virkninger er en fælles trussel, og derfor må vi også i fællesskab søge at mindske denne trussel. Vi kan ikke gøre det på egen hånd, og det hjælper ikke, hvis ikke alle er med.

Vi er for øjeblikket inden for NATO-alliancen i færd med at udarbejde et omfattende koncept for våbenkontrol og nedrustning. Beslutningen om at iværksætte dette arbejde blev taget af NATO-landenes udenrigsministre på mødet i Reykjavik i sommeren 1987, og den blev bekræftet på NATO-topmødet den 2.-3.

marts 1988. Det er dog endnu uvist, hvornår det omfattende koncept for våbenkontrol og nedrustning vil være færdigudarbejdet.

Tanken er, at dette koncept skal tjene som rettesnor for alliancens politik både på det konventionelle og på det atomare område, og det er ligeledes forudsat, at beslutninger vedrørende NATO's atomvåben i Europa i givet fald skal træffes i lyset af dette koncept.

Jeg vil i den sammenhæng gerne understrege, hvad jeg tidligere har sagt her i Folketinget: Det er vigtigt hele tiden at huske på, hvad der for den vestlige alliance er hovedformålet med atomvåbnene, nemlig at afskrække modparten fra at angribe og at forhindre afpresning. Hovedformålet med NATO's atomvåben er jo ikke at bringe alliancen i stand til at bekæmpe modparten på slagmarken, for en krig med atomvåben har ingen vindere, kun tabere.

Alliancens militære struktur må derfor stadig og i takt med den internationale udvikling tilpasses denne grundlæggende forudsætning. Det er et klart mål for regeringen, at antallet af atomvåben må nedbringes til det lavest mulige niveau gennem betragtelige og kontrollerbare reduktioner, og regeringen lægger vægt på at mindske alliancens afhængighed af atomvåben og samtidig styrke den politiske kontrol.

Det må desværre erkendes, at forhandlingerne om nedrustnings- og våbenkontrollspørgsmål i det bredeste internationale forum, nemlig FN, har haft svært ved at konkretisere sig på samme måde som de bilaterale forhandlinger mellem USA og Sovjetunionen. Selv om FN's særlige generalforsamling om nedrustningsspørgsmål, den såkaldte SSOD-III, i sommer ikke kunne arbejde sig frem til et enigt resultat, må det ikke overses, at visse resultater blev opnået, og forhåbentlig kan man bygge videre på disse resultater, således at FN-systemet trods alt også i fremtiden kan yde sit realistiske bidrag til de nedrustningsforhandlinger, der foregår andetsteds.

Et brændende spørgsmål, som i ganske særlig grad egner sig til behandling i den bredest mulige internationale ramme, er spørgsmålet om at få etableret et totalt forbud mod kemiske våben. Brugen af disse våben i konflikten mellem Irak og Iran har ikke blot på ny mindet os om deres rædselsvækkende virkning, men har også bragt risikoen for deres spredning stærkere frem i bevidstheden.